

EIROPAS PADOME

KONVENCIJA PAR EIROPAS DZĪVĀS DABAS UN DABISKO DZĪVOTŅU AIZSARDZĪBU

ETS No 104

Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats

Berne, 1979. gada 16. septembris

PREAMBULA

Eiropas Padomes dalībvalstis un citas parakstījušās valstis, ņemot vērā, ka Eiropas Padomes mērķis ir panākt lielāku vienotību tās dalībvalstu starpā, ņemot vērā Eiropas Padomes gribu sadarboties ar citām valstīm dabas saglabāšanas jomā, atzīstot, ka savvaļas flora un fauna ir dabisko estētisko, zinātnisko, kultūras, rekreatīvo, ekonomisko un vides vērtību mantojums, kuru nepieciešams saglabāt un nodot tālāk nākamajām paaudzēm, atzīstot savvaļas floras un faunas būtisko lomu bioloģiskā līdzsvara uzturēšanā, atzīmējot, ka daudzas savvaļas faunas un floras sugas tikušas nopietni noplicinātas un, ka dažām no tām draud iznīcība, apzinoties, ka dabisko dzīvotņu saglabāšana ir savvaļas floras un faunas aizsardzības un saglabāšanas neatņemama sastāvdaļa, atzīstot, ka savvaļas floras un faunas saglabāšana valdībām jāņem vērā definējot savus nacionālos centienus un programmas un, ka jādibina starptautiska kooperācija īpaši migrējošo sugu aizsardzībai, paturot prātā plaši izplatītās prasības pēc kopīgas rīcības no valdību un starptautisku organizāciju pusēs, īpaši Apvienoto Nāciju Konferencē par Cilvēka Vidi 1972. gadā un Eiropas Padomes Konsultatīvajā asamblejā paustās prasības, vēloties savvaļas dabas saglabāšanas jomā īpaši sekot otrās Eiropas Vides Ministru konferences rezolūcijai Nr.2, vienojušās par zemāk uzskaitīto.

I nodaļa
Vispārējie nosacījumi

1. pants

1. Šīs Konvencijas mērķi ir aizsargāt savvaļas floru un faunu un to dabiskās dzīvotnes, īpaši tās sugas un dzīvotnes, kuru aizsardzībai nepieciešama vairāku valstu sadarbība, un arī veicināt šādu sadarbību. 2. Īpašs uzsvars likts uz apdraudētajām un izzūdošajām sugām, tai skaitā apdraudētajām un izzūdošajām migrējošajām sugām.

2. pants

Dalībvalstis uzņemsies vajadzīgos pasākumus savvaļas floras un faunas populāciju uzturēšanai tādā līmenī vai piemēros tās līmenim, kurš atbilst ekoloģiskajām, zinātniskajām un kultūras prasībām, tai pašā laikā ņemot vērā ekonomiskās un rekreācijas prasības un vietējā mērogā apdraudētu pasugu, varietāšu un formu vajadzības.

3. pants

1. Katra dalībvalsts veiks pasākumus lai uzlabotu nacionālo politiku savvaļas floras, faunas un dabisko dzīivotņu aizsardzībai īpaši pievēršoties apdraudētajām un izvēlētajām sugām, sevišķi endēmiskajām, apdraudētajām dzīivotnēm, saskaņā ar šīs Konvencijas nosacījumiem.
2. Katra dalībvalsts uzņemas pievērst uzmanību savvaļas floras un faunas saglabāšanai savas plānošanas un attīstības politikā un pasākumos pret piesārņošanu.
3. Katra dalībvalsts veicinās izglītību un izplatību vispārēju informāciju par savvaļas floras un faunas sugu un to dzīivotņu saglabāšanas nepieciešamību.

II nodaļa Dzīivotņu aizsardzība

4. pants

1. Katra dalībvalsts uzņemsies atbilstošus un nepieciešamus tiesiskus un administratīvus pasākumus, lai nodrošinātu savvaļas floras un faunas sugu dzīivotņu saglabāšanu, īpaši to, kuras iekļautas I un II pielikumā, un apdraudēto dabisko dzīivotņu saglabāšanu.
2. Dalībvalsts savā plānošanas un attīstības politikā ievēros iepriekšējā punktā minēto aizsargājamo teritoriju saglabāšanas prasības, lai izvairītos cik vien iespējams no jebkādas šādu teritoriju noplicināšanas.
3. Dalībvalsts uzņemas pievērst īpašu uzmanību II un III pielikumā iekļauto migrējošo sugu dzīvē nozīmīgu teritoriju aizsardzībai, kuras ir atbilstoši izvietotas attiecībā pret migrācijas ceļiem kā ziemesošanas, atpūtas, barošanās, vairošanās vai spalvas mešanas vietas.
4. Dalībvalsts uzņemas kā pienākas koordinēt savus pūliņus šajā pantā minēto dabisko dzīivotņu aizsardzībā, ja tās atrodas pierobežas teritorijās.

III nodaļa Sugu aizsardzība

5. pants

Katra dalībvalsts uzņemsies atbilstošus un nepieciešamus tiesiskus un administratīvus pasākumus I pielikumā iekļauto savvaļas floras sugu īpašas aizsardzības nodrošināšanai. Tīsa šādu augu noraušana, savākšana, nociršana vai izrakšana būs aizliepta. Katra dalībvalsts atbilstoši vajadzībām aizliegs īpatņu atrašanos īpašumā vai pārdošanā.

6. pants

Katra dalībvalsts uzņemsies atbilstošus un nepieciešamus tiesiskus un administratīvus pasākumus II pielikumā iekļauto savvaļas faunas sugu īpašas aizsardzības nodrošināšanai. Īpaši attiecībā uz šīm sugām būs aizliegta:

- a) jebkāda tīša sagūstīšana un turēšana nebrīvē un tīša nogalināšana,
- b) tīša kaitēšana vairošanās vai uzturēšanās vietām vai to izpostīšana,
- c) tīša iejaukšanās savvaļas faunas dzīvē, īpaši vairošanās, mazuļu audzināšanas un ziemas guļas periodā, ciktāl iejaukšanās būtu nozīmīga šīs Konvencijas mērķiem,
- d) tīša olu iznīcināšana vai savākšana no savvaļas, vai šo olu turēšana, pat ja tās ir tukšas,
- e) šo dzīvnieku, dzīvu vai mirušu, ieskaitot izbāztu, un jebkuru viegli atpazīstamu to daļu vai derivātu atrašanās īpašumā un iekšējā tirdzniecībā, ja tas var veicināt šī panta nosacījumu efektivitāti.

7. pants

1. Katra dalībvalsts uzņemsies atbilstošus un nepieciešamus tiesiskus un administratīvus pasākumus III pielikumā iekļauto savvaļas faunas sugu īpašas aizsardzības nodrošināšanai.
2. Jebkura III pielikumā iekļauto savvaļas faunas sugu izmantošana tiks regulēta, lai nepakļautu populācijas briesmām, nēmot vērā 2. panta prasības.
3. Veicamie pasākumi ietvers:

- a) slēgtās sezonas un (vai) citus izmantošanas regulēšanas līdzekļus,
- b) pagaidu vai vietējus izmantošanas aizliegumus atbilstoši vajadzībām, lai atjaunotu apmierinošu populāciju skaitlisko sastāvu,
- c) vajadzībām atbilstošu dzīvu un mirušu savvaļas dzīvnieku pārdošanas, turēšanas pārdošanai, transportēšanas pārdošanai vai piedāvāšanas pārdošanai regulēšanu.

8. pants

Attiecībā uz III pielikumā iekļauto savvaļas faunas sugu pārstāvju gūstīšanu vai nogalināšanu, kā arī izņēmuma gadījumos ar II pielikumā iekļautajām sugām saskaņā ar 9. pantu dalībvalsts aizliegs visus bez izšķirības gūstīšanas un nogalināšanas līdzekļus īpaši tos, kuri noteikti IV pielikumā un visas darbības, kas var izraisīt sugu vietējo populāciju izzušanu vai nopietnu traucējumu.

9. pants

1. Katra dalībvalsts drīkst ieviest izņēmumus 4., 5., 6. un 7. panta nosacījumos un aizliegumos lietot 8. pantā minētos līdzekļus un pasākumus, ja nav cita apmierinoša risinājuma un ja izņēmums nekaitēs aplūkojamās populācijas izdzīvošanai:

- floras un faunas aizsardzībai,
- lai novērstu nopietnus labības, mājlopu, mežu, zvejas vietu, ūdeņu un citu īpašuma veidu postījumus,
- sabiedrības veselības un drošības, gaisa tīrības un citās nozīmīgākās sabiedriskās interesēs,
- lai atļautu stingrā uzraudzībā ar atlasi, ierobežotos apmēros konkrētu savvaļas dzīvnieku un augu iegūšanu, turēšanu un citādi atļautu izmantošanu mazos apmēros.

2. Dalībvalstis ik pēc diviem gadiem atskaitīsies Patstāvīgajai Komitejai, par saskaņā ar iepriekšējo pantu ieviestajiem izņēmumiem. Šajās atskaitēs būs sīki izklāstīts par:

- populācijām, kuras ir vai ir bijušas izņēmumu objekti un, kur vajadzīgs, par skarto īpatņu skaitu,
- nogalināšanai un gūstīšanai atļautajiem līdzekļiem,
- riska nosacījumiem, laika un vietas apstākļiem, kuros izdotas izņēmuma atlaujas.
- pilnvarotu institūciju, lai deklarētu ka šie nosacījumi ir ievēroti, kā arī, lai pieņemtu lēmumu par pielietotajiem līdzekļiem, ierobežojumiem un personām, kuras nozīmētas izpildei,
- piemēroto kontroli.

IV nodaļa
Īpaši nosacījumi migrējošajām sugām

10. pants

1. Dalībvalsts uzņemas papildus 4., 6., 7. un 8. pantā noteiktajiem pasākumiem koordinēt savus pūliņus II un III pielikumā iekļauto migrējošo sugu aizsardzībā, kuru izplatība iesniedzas to teritorijā.
2. Dalībvalstīm jāveic pasākumi, lai rastu iespēju nodrošināt, ka slēgtās sezonas un (vai) citi izmantošanas ierobežojumi, kas noteikti 7. panta 3 a) apakšpunktā ir atbilstoši un pareizi izvietoti, lai apmierinātu III pielikumā noteikto migrējošo sugu prasības.

V nodaļa
Papildus nosacījumi

11. pants

1. Izpildot šīs Konvencijas nosacījumus, dalībvalstis uzņemas:

- a) kooperēties, kad vien tas ir lietderīgi un, jo īpaši, ja tas paaugstinātu saskaņā ar citiem šīs Konvencijas pantiem veikto pasākumu efektivitāti,
- b) veicināt un koordinēt izpēti, kas atbilst šīs Konvencijas vajadzībām.

2. Katra dalībvalsts uzņemas:

- a) veicināt dabisko savvaļas floras un faunas sugu reintrodukciju, ja tas veicinātu apdraudētas sugas aizsardzību, ar nosacījumu, ka vispirms tiks veikta citu dalībvalstu pieredzes izpēte, lai noskaidrotu, vai šāda reintrodukcija būs efektīva un pieņemama,
- b) stingri kontrolēt svešu sugu introdukciju.

3. Katrai dalībvalstij jāinformē Pastāvīgo Komiteju par stingri aizsargājamām sugām savā teritorijā, kuras nav iekļautas I un II pielikumā.

12. pants

Līgumslēdzējas putas var apstiprināt stingrākus savvaļas faunas un floras un tās dabisko dzīvotņu saglabāšanas pasākumus nekā noteikts šajā Konvencijā.

VI nodaļa
Pastāvīgā Komiteja

13. pants

1. Šīs Konvencijas īstenošanai jāizveido Pastāvīgā Komiteja.

2. Ikvienu dalībvalsti Pastāvīgajā Komitejā var pārstāvēt viens vai vairāki delegāti. Katrai delegācijai būs viena balss. Savas kompetences ietvaros Eiropas Ekonomiskā Asociācija izmantos savas tiesības balsot ar balsu skaitu, kas atbilst tās dalībvalstu - šīs Konvencijas dalībvalstu skaitam. Eiropas Ekonomiskā Asociācija neizmantos savas balsstiesības, ja attiecīgās tās dalībvalstis izmantos savas, un otrādi.
3. Ikviena Eiropas Padomes dalībvalsts, kas nav šīs Konvencijas dalībvalsts, var būt pārstāvēta Komitejā kā novērotāja. Pastāvīgā Komiteja ar vienbalsīgu lēmumu var uzaicināt jebkuru Eiropas Padomē iekļāvušos valsti, kas nav šīs Konvencijas dalībvalsts, piedalīties vienā no tās sanāksmēm kā novērotāja. Ikviena organizācija vai aģentūra, kura ir tehniski kvalificēta savvaļas floras un faunas un tās dzīivotņu aizsardzībā, saglabāšanā vai apsaimniekošanā un kura pieder pie vienas no zemāk uzskaitītajām kategorijām:
 - a) starptautiskas aģentūras vai organizācijas, gan valstiskas, gan nevalstiskas, un nacionālas/valstiskas organizācijas vai aģentūras,
 - b) nacionālas nevalstiskas aģentūras vai organizācijas, kuras valsts, kurā tās darbojas, apstiprinājusi šim nolūkam, var informēt Eiropas Padomes Generālsekretāru ne mazāk kā trīs mēnešus pirms Komitejas sanāksmes par savu vēlēšanos būt pārstāvētām šajā sanāksmē kā novērotājām. Tās tiks pielaistas, ja vien ne mazāk kā mēnesi pirms šīs sanāksmes viena trešdaļa dalībvalstu nebūs ziņojusi Generālsekretāram par saviem iebildumiem.
4. Pastāvīgo Komiteju sasaugs Eiropas Padomes Generālsekretārs. Tās pirmā tikšanās notiks viena gada laikā kopš šīs Konvencijas spēkā stāšanās datuma. Pēc tam tā tiks sasaukta ne retāk kā reizi divos gados un jebkad, kad vairākums dalībvalstu to pieprasīs.
5. Kvorumu Pastāvīgās Komitejas sanāksmes sasaukšanai sastādīs vairākums dalībvalstu.
6. Saskaņā ar šīs Konvencijas nosacījumiem Pastāvīgā Komiteja pati izstrādās savas procedūras normas.

14. pants

1. Pastāvīgā Komiteja būs atbildīga par sekošanu šīs Konvencijas īstenošanai. Konkrēti tā varēs:

- pastāvīgi pārskatīt šīs Konvencijas nosacījumus, tai skaitā tās pielikumus, un izskatīt jebkuru nepieciešamo izmaiņu,
- iesniegt priekšlikumus dalībvalstīm par šīs Konvencijas īstenošanas nolūkos veicamajiem pasākumiem,

- ieteikt piemērotus pasākumus sabiedrības informēšanai par šīs Konvencijas ietvaros veiktajiem pasākumiem,
 - iesniegt priekšlikumus Ministru Komitejai par valstu, kuras nav Eiropas Padomes dalībvalstis, uzaicināšanu pievienoties šai Konvencijai,
 - izstrādāt jebkuru piedāvājumu šīs Konvencijas efektivitātes paaugstināšanai, tai skaitā piedāvājumus līgumu noslēgšanai ar valstīm, kuras nav šīs Konvencijas dalībvalstis, lai veicinātu sugu vai sugu grupu efektīvu aizsardzību.
2. Lai sašaurinātu savu pienākumu loku, Pastāvīgā Komiteja pēc savas iniciatīvas var organizēt ekspertu grupu sanāksmes.

15. Pants

Pēc katras sanāksmes Pastāvīgajai Komitejai jāiesniedz atskaiti Eiropas Padomes Ministru Komitejai par savu darbu un šīs Konvencijas darbību.

VII nodaļa
Labojumi

16. pants.

- Ikviens dalībvalstij vai Ministru Komitejai šīs Konvencijas pantu labojumu ierosinājums jāiesniedz Eiropas Padomes Ģenerālsekretrāram, kurš savukārt, ne mazāk kā divus mēnešus pirms Pastāvīgās Komitejas sanāksmes, iesniegs to Eiropas Padomes dalībvalstīm, visām parakstījušajām valstīm, visām dalībvalstīm un visām šo Konvenciju parakstīt uzaicinātajām valstīm, saskaņā ar 19.panta nosacījumiem, kā arī visām tai pievienoties uzaicinātajām valstīm saskaņā ar 20.panta nosacījumiem.
- Ikviens, saskaņā ar iepriekšējo pantu piedāvātais, labojums tiks pakļauts Pastāvīgās Komitejas pārbaudei, kurai
 - labojumi 1. līdz 12. pantam, jāiesniedz dalībvalstīm apstiprināšanai, ja par šāda teksta pieņemšanu nodotas trīs ceturdaļas balsu,
 - labojumi 13. līdz 24. pantam, jāiesniedz Ministru Komitejai apstiprināšanai, ja par šāda teksta pieņemšanu nodotas trīs ceturdaļas balsu. Pēc apstiprināšanas šis teksts tiks iesniegts dalībvalstīm apstiprināšanai.
- Ikviens labojums stāsies spēkā trīsdesmitajā dienā pēc datuma, kad visas dalībvalstis būs informējušas Ģenerālsekretraru, ka tās apstiprina šo labojumu.
- Šī panta 1., 2.a) un 3.punktu nosacījumi jāpiemēro apstiprinot jaunus pielikumus šai Konvencijai.

17. pants

1. Ikviens saskaņā ar iepriekšējo daļu piedāvātais labojums jāpakļauj Pastāvīgās Komitejas pārbaudei, kura var to pieņemt ar divām trešdaļām dalībvalstu balsu. Apstiprināts teksts jāiesniedz dalībvalstīm.
2. Ikviens saskaņā ar iepriekšējo daļu piedāvātais labojums jāpakļauj Pastāvīgās Komitejas pārbaudei, kura var to pieņemt ar divām trešdaļām dalībvalstu balsu. Apstiprināts teksts jāiesniedz dalībvalstīm.
3. Trīs mēnešus pēc datuma, kad Pastāvīgā Komiteja to apstiprinājusi, ja vien trešdaļa dalībvalstu nav cēlusi iebildumus, jebkura izmaiņa stāsies spēkā tām dalībvalstīm, kuras nav cēlušas iebildumus.

VIII nodaļa Strīdu atrisināšana

18. pants

1. Pastāvīgā Komiteja darīs visu iespējamo, lai atvieglotu draudzīga risinājuma atrašanu visiem sarežģījiem, kurus šīs Konvencijas īstenošana varētu radīt.
2. Ikviens strīds starp dalībvalstīm attiecībā uz šīs Konvencijas interpretāciju vai piemērošanu, kurš nav atrisināts, pamatojoties uz iepriekšējā punkta nosacījumiem vai sarunu ceļā starp ieinteresētajām pusēm, ja vien minētās putas nevienojas citādi, jānodod uz vienas putas pieprasījuma pamata arbitrāžai. Katra putē nozīmēs vienu arbitru, un šie divi arbitri izvēlēsies trešo arbitru. Saskaņā ar šī panta 3. punkta nosacījumiem, ja viena putē nav nozīmējusi arbitru trīs mēnešu laikā pēc pieprasījuma, nodot lietu arbitrāžai, to pēc otras putas pieprasījuma nozīmēs Eiropas Cilvēktiesību Tiesas prezidents nākamo trīs mēnešu laikā. Tā pati procedūra piemērojama, ja arbitri nevar vienoties par trešā arbitra izvēli trīs mēnešu laikā pēc pirmo divu arbitru nozīmēšanas.
3. Strīda gadījumā starp divām dalībvalstīm, no kurām viena ir Eiropas Ekonomiskās Asociācijas dalībvalsts, kura pati ir dalībvalsts, otra dalībvalsts cels arbitrāžas prasību gan pret šo dalībvalsti, gan pret visu Asociāciju, kura divu mēnešu laikā pēc prasības saņemšanas, paziņos, vai putē strīdā būs dalībvalsts vai Asociācijas kopā. Šāda paziņojuma nesaņemšanas gadījumā noteiktajā laikā, dalībvalsts un asociācija tiks uzskatītas par vienu un to pašu strīda puti, lai piemērotu arbitrāžas pamatu un procedūras nosacījumus. Tas pats būs spēkā, ja dalībvalsts un Asociācija uzstājas kopīgi kā strīda putē.
4. Arbitrāžas tiesai pašai jāizstrādā savas procedūras normas. Tās lēmumi jāpieņem ar balsu vairākumu. Tās spriedums ir galējs un saistošs.
5. Katra putē strīdā segs tās nozīmētā arbitra radītos izdevumus, un abas putas vienlaicīgi segs trešā arbitra izdevumus, kā arī citas ar arbitrāžu saistītās izmaksas.

IX nodaļa
Noslēguma noteikumi

19. pants

1. Šī Konvencija būs pieejama parakstīšanai Eiropas Padomes dalībvalstīm un valstīm, kuras piedalījušās tās izstrādē, tādas nebūdamas, kā arī Eiropas Ekonomiskajai Asociācijai. Līdz datumam, kad šī konvencija stājas spēkā, tā būs pieejama parakstīšanai jebkurai citai Ministru Komitejas uzaicinātai valstij. Konvencija ir atklāta ratificēšanai, pieņemšanai vai apstiprināšanai. Ratifikācijas, pieņemšanas vai apstiprināšanas akts jāiesniedz Eiropas Padomes Ģenerālsekreterāram glabāšanai.
2. Šī Konvencija stāsies spēkā tā mēneša pirmajā dienā, kurš sekos pēc trīs mēnešu perioda izbeigšanās kopš datuma, kurā piecas valstis, tai skaitā ne mazāk kā četras Eiropas Padomes dalībvalstis, izteikušas savu piekrišanu pievienoties šai Konvencijai saskaņā ar iepriekšējā punkta nosacījumiem.
3. Ikvienai parakstījušai valstij vai Eiropas Ekonomiskai Asociācijai, kura pēc tam izteikusi savu piekrišanu pievienoties šai Konvencijai, tā stāsies spēkā tā mēneša pirmajā dienā, kurš sekos pēc trīs mēnešu perioda izbeigšanās kopš datuma, kurā iesniegts ratifikācijas, pieņemšanas vai apstiprināšanas akts.

20. pants

1. Pēc šīs Konvencijas stāšanās spēkā Eiropas Padomes Ministru Komiteja, konsultējusies ar dalībvalstīm, var uzaicināt pievienoties šai Konvencijai jebkuru valsti, kas nav Padomes dalībvalsts, kura, uzaicināta parakstīties saskaņā ar 19. panta nosacījumiem, nav vēl to izdarījusi.
2. Ikvienai valstij, kura pievienojas, šī Konvencija stāsies spēkā tā mēneša pirmajā dienā, kurš sekos pēc trīs mēnešus perioda izbeigšanās kopš datuma, kurā pievienošanās akts iesniegts pie Eiropas Padomes Ģenerālsekreterāra.

21. pants

1. Ikviena valsts var, parakstīšanas vai sava ratifikācijas, pieņemšanas, apstiprināšanas vai pievienošanās akta iesniegšanas laikā, noteikt teritoriju vai teritorijas, attiecībā uz kurām piemērojama šī Konvencija.
2. Ikviena dalībvalsts, sava ratifikācijas, pieņemšanas, apstiprināšanas vai pievienošanās akta iesniegšanas laikā vai jebkurā vēlākā datumā, ar Eiropas Padomes Ģenerālsekreterāram adresētu deklarāciju var paplašināt šīs Konvencijas piemērojumu attiecībā uz jebkuru teritoriju, kas noteikta šajā deklarācijā un par kuras starptautiskajām attiecībām tā ir atbildīga vai kuras vārdā tā pilnvarota uzņemties saistības.
3. Ikviena, saskaņā ar iepriekšējās daļas nosacījumiem sastādīta deklarācija, attiecībā uz jebkuru šādā deklarācijā minēto teritoriju, var tikt atcelta ar Ģenerālsekreterāram adresētu ziņojumu. Šāda atcelšana stāsies spēkā tā mēneša pirmajā dienā, kurš sekos

pēc sešu mēnešu perioda izbeigšanās kopš datuma, kurā Ģenerālsekretārs saņemis šo ziņojumu.

22. pants

1. Ikviena valsts, parakstīšanas vai sava ratifikācijas, pieņemšanas, apstiprināšanas vai pievienošanās akta iesniegšanas laikā var ieviest vienu vai vairākas atrunas attiecībā uz konkrētām, I līdz III pielikumā iekļautām sugām un (vai) konkrētā atrunā vai atrunās minētajām sugām - attiecībā uz atsevišķām IV pielikumā minētajām sugām nogalināšanas, gūstīšanas vai citādas izmantošanas metodēm. Nekādas vispārēja rakstura atrunas nevar tikt ieviestas.
2. Ikviena dalībvalsts, kura paplašina šīs Konvencijas piemērojumu uz 21. panta 2. punktā raksturotajā deklarācijā minētajām teritorijām, var attiecībā uz apskatāmo teritoriju ieviest vienu vai vairākas atrunas saskaņā ar šī panta iepriekšējā punkta nosacījumiem.
3. Nekādas citas atrunas ieviest nevar.
4. Ikviena dalībvalsts, kura ieviesusi atrunu saskaņā ar šī panta 1. un 2. punktu, var pilnīgi vai daļēji atcelt to ar Eiropas Padomes Ģenerālsekretāram adresētu paziņojumu. Šāda atcelšana stāsies spēkā no datuma, kurā Ģenerālsekretārs saņemis ziņojumu.

23. pants

1. Ikviena dalībvalsts var jebkurā laikā denonsēt šo Konvenciju ar Eiropas Padomes Ģenerālsekretāram adresētu paziņojumu.
2. Šāda denonsēšana stājas spēkā tā mēneša pirmajā dienā, kurš seko pēc sešu mēnešu perioda izbeigšanās kopš datuma, kurā ģenerālsekretārs saņemis ziņojumu.

24. pants

Eiropas Padomes Ģenerālsekretāram jāpaziņo Eiropas Padomes dalībvalstīm, ikvienai parakstījušai valstij, Eiropas Ekonomiskajai Asociācijai, šīs Konvencijas parakstīšanas gadījumā un ikvienai dalībvalstij par:

- a) ikvienu parakstījušos valsti,
- b) ikvienu ratifikācijas, pieņemšanas, apstiprināšanas vai pievienošanās akta iesniegšanu,
- c) ikvienu šīs Konvencijas spēkā stāšanās datumu saskaņā ar 19. un 20.pantu,
- d) ikvienu saskaņā ar 13.panta 3.punkta nosacījumiem iesniegto ziņojumu,
- e) ikvienu 15.pantā noteikto ziņojumu,

- f) ikvienu saskaņā ar 16. un 17.pantu apstiprinātu izmaiņu vai jaunu pielikumu un izmaiņas vai jaunā pielikuma spēkā stāšanās datumu,
- g) ikvienu saskaņā ar 21.panta 2. un 3.punkta nosacījumiem sastādītu deklarāciju,
- h) ikvienu saskaņā ar 22.panta 1. un 2.punkta nosacījumiem ieviestu deklarāciju,
- I) ikvienu izņēmuma atcelšanu saskaņā ar 22.panta 4.punkta nosacījumiem,
- j) ikvienu ziņojumu saskaņā ar 23.panta nosacījumiem un datumu, kurā denonsēšana stājas spēkā. Piekrišanu apliecinot, par ko apakšā parakstījušies, būdamī tam pilnvaroti, parakstījuši šo Konvenciju. Parakstīts Bernē 1979. gada 16. septembrī angļu un franču valodā, abiem tekstiem esot vienlīdz autentiskiem, vienā eksemplārā, kurš tiks nodots Eiropas Padomes arhīvā. Eiropas Padomes Ģenerālsekreitārs izplatīs apstiprinātas kopijas visām Eiropas Padomes dalībvalstīm, visām parakstījušajām valstīm, Eiropas Ekonomiskajai Asociācijai, šīs Konvencijas parakstīšanas gadījumā, un jebkurai šo Konvenciju parakstīt vai pievienoties uzaicinātai valstij.